

Forslag til lov om ændring af lov om offentlige veje, lov om private fællesveje, lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom og lov om Banestyrelsen m.v. (Forbedring af borgernes retsstilling i forbindelse med gennemførelse af større anlægsarbejder, ekspropriation m.v.). (Lovforslag nr. L 138).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig:

Redegørelse for 1998 om Dansk Olie og Naturgas A/S m.v., dets virksomhed, planer og finansiering. (Redegørelse nr. R 10).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingsstidende.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre.

A. Spørgetimen

Formanden:

Til at besvare spørgsmål i spørgetimen i dag har statsministeren udpeget økonomiministeren og arbejdsministeren.

Der er til økonomiministeren tilmeldt 1 spørger og til arbejdsministeren 3 spillere. De 4 spillere vil få ordet i denne rækkefølge:

1. Kirsten Jacobsen.
2. Ole Sohn.
3. Jette Gottlieb.
4. Aage Frandsen.

Jeg gør opmærksom på, at ministre får ordet, hver gang et medlem har afsluttet et indlæg, og har første gang 2 minutter til rådighed og de efterfølgende gange 1 minut. Medlemmernes taletid er 1 minut, og hovedspørgeren kan få ordet 2 gange. Herefter er der som bekendt mulighed for, at medspillere kan få ordet 1 gang. Et spørgsmål med eventuelle tilføjelsesspørgsmål må højst tage 15 minutter.

Spm. nr. US 28

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne spørge økonomiministeren, om økonomiministeren er enig med Rigsrevisionen i, at Finanstilsynet kunne have offentliggjort, at det havde tilladt, at man ventede med de 165 mio. kr. i hensættelser forud for aktieemissionen i Hafnia.

Jeg vil gerne derudover spørge økonomiministeren, om økonomiministeren ikke er enig i, at når man ikke selv offentliggjorde det, var det mindste, man kunne have gjort, da at henvende sig til Fondsbørsen for at spørge, om Fondsbørsen fandt oplysningerne så vigtige, at de burde offentliggøres.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg har jo reageret på, svaret på Rigsrevisionens beretning, og dér har jeg henholdt mig til, at jeg gerne ville afvente udfaldet af retssagen, som kører omkring Hafniasagen, også under hensyntagen til, at sagsøger i sagen har oplyst, at Finanstilsynet kan blive indkaldt som vidne i sagen.

Det har jeg noteret mig at Rigsrevisionen ikke har nogen bemærkninger til.

Jeg er selvfølgelig enig med Rigsrevisionen i Rigsrevisionens beskrivelse af lovgrundlaget og dermed Finanstilsynets handlemuligheder. De fremgår både af loven og i øvrigt også af enedrederens udredning.

Kirsten Jacobsen (FP):

Skal jeg virkelig forstå det sådan, at økonomiministeren og regeringen har besluttet at sætte sig i skjul bag en retssag, som kan tage mange år og dermed afskære Folketinget fra at få diskuteret det principielle i den her sag, nemlig Finanstilsynets tilsynsforpligtelse, og hvorvidt den bliver varetaget i overensstemmelse med lovgivningen eller ej?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

På et samråd i Erhvervsudvalget for ikke så lang tid siden oplyste jeg over for Erhvervsudvalget, at jeg havde sat en undersøgelse i gang om et ganske konkret element i den pågældende sag, som også vedrører spørgsmålet om hensættelsesproblemstillingen, som fru Kirsten Jacobsen nævnte før, og at jeg ville komme tilbage til Erhvervsudvalget om det konkrete spørgsmål.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil gerne bede ministeren kommentere Rigsrevisionens seneste kritik af den måde, som ministeren har fortolket og forvaltet Rigsrevisionens kritik på i Hafniasagen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg beklager meget, at der i processen i forbindelse med Rigsrevisionens beretning ikke er mulighed for, at jeg uddyber min første reaktion på Rigsrevisionen, for det er efter min bedste overbevisning en misforståelse.

Jeg har generelt tilkendegivet, at jeg tager Rigsrevisionens beretning til efterretning, det er centralt at notere det, dernæst at jeg gerne vil afvente retssagens udfald, før jeg går konkret ind på de kritikpunkter, som Rigsrevisionen rejser.

Der er så opstået en misforståelse – håber jeg det er – ved, at jeg kun har citeret og henvist til en af de handlemuligheder, Rigsrevisionen har påpeget at Finanstilsynet har i bestemte situationer. Det betyder ikke, at jeg er uenig med Rigsrevisionen i den anden handlemulighed og den beskrivelse, der er dér. Jeg er fuldstændig enig.

Det fremgår også, at enudrederen er enig i, at Rigsrevisionen og jeg er enige i enudrederens bemærkninger omkring regelsættet.

Frank Aaen (EL):

Jeg håber, ministeren er enig i, at man ikke kan lade tiden gå, uden at vi har sikkerhed for, at tilsynsvirksomheden foregår på betryggende vis, og at ministeren derfor ikke kan afvente en retssag, før der tages skridt til at undersøge de problemer, der også har været i det foregående, med henblik på det fremrettede og på at sikre, at der ikke fremover er tilsvarende problemer.

Dernæst vil jeg spørge: Er ministeren ikke enig i, at Folketinget har et problem med hensyn til at være sikker på, at tilsynsvirksomheden foregår på betryggende vis med det, vi nu ved, og med de problemer, vi har med hensyn til at komme til bunds i de sager, der foreligger?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Netop fordi der i den pågældende sag er rejst spørgsmål om et konkret tema, har jeg over for Erhvervsudvalget tilkendegivet – som jeg også svarede fru Kirsten Jacobsen tidligere – at der bliver udarbejdet en redegørelse om det regelsæt og de handlemuligheder, der er for Finans-

tilsynet i denne sammenhæng, hvor der har været rejst en kritik.

Jeg har også tilbudt eller varslet, at jeg meget gerne ser, at en ekspert udefra kigger på en redegørelse af den karakter, som jeg har nævnt her, og at jeg gerne bidrager til, at forholdet bliver belyst, når der rejses kritik omkring det. Det har jeg haft en forståelse af at Erhvervsudvalget har hørt, eftersom jeg har sagt det på et samråd dér.

Jeg er da også enig i, at man ikke altid kan afvente en retssag for at kunne handle. Det er jeg principielt fuldstændig enig i. Men denne sag er netop rejst om, hvorvidt lovligheden eller prospektet i forbindelse med emissionshandlingen var i orden, og jeg vil altså meget gerne have lov til at vente og se, hvad udfaldet af retssagen bliver.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 29**Ole Sohn (SF):**

Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren med hensyn til lovgivningen om arbejdsmarkedsreformen, som jo lægger an til en ophævelse af særreglen for de 50-54-årige med den begrundelse, at der er sket en forbedring i beskæftigelsen blandt gruppen af 50-54-årige: Hvordan harmonerer det ifølge ministeren med den rapport, som CASA i dag offentliggør?

Rapporten dokumenterer klart, at der både generelt blandt private og i det offentlige er en meget lille interesse for at ansætte folk over 50 år, og at der er en meget lille interesse blandt virksomhederne for at føre en personalepolitik, som har til formål at fastholde ældre medarbejdere i jobbet.

Howdan harmonerer det med de stramninger, der nu finder sted med arbejdsmarkedsreformen?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Det er vigtigt for regeringen at præge diskussionen omkring seniorpolitik, således at virksomheder, såvel offentlige som private, i god tid forud for, at der opstår mangel på muligheder for at rekruttere arbejdskraft, gør en særlig indsats for at fastholde seniorer. Vi arbejder jo også på at bearbejde holdningerne, således at virksomhederne får en rekrutteringspolitik i forhold til ledige seniorer.

Regeringen har et initiativudvalg, der arbejder med seniorpolitik. Regeringen bruger ressourcer på at yde tilskud til virksomheder, der kan søge om støtte til konkrete seniorpolitiske projekter, ligesom vi i øvrigt tilbyder seniorpolitiske konsulenter til virksomhederne inden for en tidsramme på 5 timer til hjælp med igangsættelse af seniorpolitiske initiativer og formulering af konkret seniorpolitik.

Vi prøver på den måde at få virksomhederne, offentlige som private, til at indrette deres personalepolitik på den demografiske udfordring, vi står over for.

Ole Sohn (SF):

Så vil jeg prøve at kredse det lidt ind til staten selv. For det viser sig jo, at staten har svært ved at leve op til sine egne intentioner om at fastholde ældre medarbejdere, sørge for, at der også er plads til den ældre generation eller til generationen 50-54-årige.

Når man ser på Arbejdsministeriets område, er det jo et fåtal over 35 år, der bliver ansat. Og hvis man ser på den seneste uges jobbørs, vil man kunne se, at der også her i Folketinget – når der skal ansættes personale – sættes aldersgrænse på. Man vil ikke have folk over 38 år i en stilling. Et andet sted – inden for kriminalforsorgen – vil man ikke have folk over 35 år. Det harmonerer jo ikke med den målsætning, som regeringen kommer med, når den holder festtaler; altså virkeligheden er en anden.

Så jeg vil spørge ministeren: Vil ministeren medvirke til, at staten bløder op på sin personalepolitik, sådan at man også lever op til sine egne intentioner om, at ældre medarbejdere både kan få ansættelse og blive fastholdt i deres arbejde?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Det er ikke forfærdelig mange dage siden, jeg har svaret på et konkret spørgsmål om ansættelses- og rekrutteringspolitikken i Arbejdsministeriet med tilhørende styrelser og direktorater. Det fremgår af det svar, der er givet, at der faktisk er en spredning, når man ser på, hvad det er for medarbejdere, der er blevet ansat.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Ole Sohn i, at det er vigtigt, at regeringen sørger for, at vi på det statslige område, om man så må sige, anvender samme medicin, som vi foreskriver for andre. Derfor er der i Finansministeriets regi igennem de senere år sket en væsentlig opprioritering på det personalepolitiske område, og

der er udarbejdet forskellige former for inspirationsmateriale, således at man i de enkelte samarbejdsudvalg på statslige virksomheder og institutioner har støttemateriale til at forme den rekrutteringspolitik, der gør, at man sikrer en sammensætning af personalet, der spænder bredt over de forskellige aldersgrupper.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu har regeringen jo vedtaget, at man skal betale et ekstraordinært kontingent, hvis man skal have ret til efterløn på et senere tidspunkt.

Jeg vil gerne spørge arbejdsministeren: Hvis det nu er sådan, at man lader være med at betale det ekstra kontingent, fordi man har tænkt sig at blive på arbejdsmarkedet, til man er 65 år, og man så bliver fyret, når man er 61 år, så har man jo retten til dagpenge, kan ministeren så bekræfte, at så er man egentlig bedre stillet, end hvis man havde indbetalt det ekstra kontingent? Og hvem vil i grunden have incitamentet til at indbetale det kontingent, hvis man kan få en dagpengeydelse, som er lige så stor?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Med hensyn til det lovforslag om efterløn, der vil blive fremlagt i begyndelsen af det nye år, vil det være således, at man i forbindelse med ledighed har mulighed for efter det 60. år at oppebære dagpenge, indtil man falder for fristen, altså den tid, hvor man nu kan få dagpenge, og så vil man gå over på den almindelige efterlønsatts.

Der er ikke, som aftalen foreligger mellem forligspartierne nu, mulighed for, at man kan være på arbejdsløshedsdagpenge i hele perioden frem til det 65. år.

Der er endvidere tale om, at der bliver et krav om, at man naturligvis står til rådighed efter det fyldte 60. år, og der vil blive sat ind med ret- og pligtaktivering med henblik på at få den pågældende hurtigst muligt tilbage i beskæftigelse.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne i tilknytning til hr. Ole Sohns spørgsmål spørge: Hvis de 50-54-årige rent faktisk kommer i arbejde, sådan som ministeren siger, hvad er så den præcise begrundelse for at fjerne den livline til a-kassesystemet, som lå i den ordning, der var for de 50-54-årige?

Den eneste, absolut eneste, konsekvens af forslaget er, at folk, der er mellem 50 og 54 år, og som ikke kan opfylde beskæftigelseskravet,

ryger ud af dagpengesystemet efter de nærmere fastsatte regler. Vil det sige, at formålet med ændringen præcis er, at der er nogle, der skal ryge ud?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Nej, det er præcis ikke formålet. Formålet er at foretage en tilpasning af arbejdsmarkedslovgivningen i overensstemmelse med den situation, der er på arbejdsmarkedet. Og når vi ser på beskæftigelsesudviklingen for de 50-54-årige, så finder regeringen og flertallet i Folketinget, at tiden har været inde til at foretage den her tilpasning af reglerne.

Vi har endvidere i 1998 – og det vil også være tilfældet for 1999 – lavet en særlig opprioritering af gruppen de 50-59-årige, således at vi sikrer, at så mange som muligt i denne gruppe kommer over i ordinær beskæftigelse igen.

Mogens Andreasen (DF):

Der har været megen uro omkring efterlønsordningen, og der er også fra EU-Kommissionens side givet udtryk for, at efterlønsordningen strider imod EU's regler.

Jeg vil derfor spørge arbejdsministeren: Er arbejdsministeren villig til at helbehandle reformen om efterlønnen, således at vi både får bi-dragsordningen og den reelle efterlønsreform behandlet under ét? Og vil ministeren udskyde behandlingen og vedtagelsen af lovforslaget, indtil man har klarhed over EU-Kommissionens muligheder for at ændre på en efterlønsordning her i Danmark?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Punkt 1: Regeringen er ikke indstillet på at udskyde behandlingen af lovforslag nr. L 125. Lovforslaget vil blive behandlet, inden vi holder juleferie, og vi vil i det nye år fremlægge anden del af den samlede omlægning af efterlønsordningen.

I forhold til hr. Mogens Andreasens spørgsmål om det EU-retlige kan jeg sige, at Kommissionen har bedt Danmark om at redegøre for efterlønsordningen i forhold til EU-retten. Baggrunden er, at Kommissionen har fået klager fra tre personer, der har fået afslag på efterløn fra Danmark. Derfor har vi fået denne henvendelse, og vi er i færd med at svare på henvendelsen, som er en administrativ forespørgsel.

Vi har ikke til hensigt at afvente, om EU-Kommissionen eventuelt vil rejse en sag over for Danmark på et senere tidspunkt. Den dan-

ske regerings opfattelse er, at efterlønnen er en arbejdsmarkedsrelateret ordning og ikke en social ordning, og regeringen har hverken forud, under og vil heller ikke i den kommende tid forelægge eventuelle spørgsmål om den kommende efterlønsordning for EU-Kommissionen. Vi mener som sagt ikke, at den er omfattet af EU-retten.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 30

Jette Gottlieb (EL):

I den betænkning, der er afgivet til lovforslag nr. L 32, som handler om ungeindsats og afkortning af dagpengeperiode og den slags ting, står der: »Arbejdsministeren har over for udvalget understreget, at der ud over det fremsatte forslag om fremrykning af grænsen mellem passende og rimeligt arbejde, skal ske en yderligere styrkelse af rådigheden.«

På nudansk betyder det, at der skal ske nogle rådighedsstramninger i den kommende periode. Nu har jeg overhovedet ikke på noget tidspunkt haft lejlighed til at drøfte det med arbejdsministeren i udvalget, eftersom han ikke har været der, og jeg vil gerne spørge arbejdsministeren om, hvad der ligger i de rådighedsstramninger. Hvad er planerne i den forbindelse?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Aktuelt har jeg ikke nogen konkrete planer om, hvad de yderligere ændringer af rådighedsreglerne skal omfatte. Det er under overvejelse.

Jette Gottlieb (EL):

Så vil jeg spørge arbejdsministeren, om han ikke vil have en vis forståelse for, at det ude omkring bliver opfattet som en tikkende bombe, at der er tale om nogle rådighedsstramninger, som man ikke kender til, men som ministeren har lovet – angiveligt i Arbejdsmarkedsudvalget – i forhold til nogle forhandlinger, der foregår omkring finansloven, men hvor det vist overhovedet ikke er klarlagt, hvad det er for nogle stramninger, der tænkes på.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg kan kun gentage, at vi i øjeblikket overvejer situationen, og at der ikke foreligger nogen konkret udmelding, som jeg kan give i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. US 31

Aage Frandsen (SF):

Jeg læste med interesse annoncen i går »Klar besked om efterlønnen.« Der står i annoncen: Vi lovede – og det er så Socialdemokratiet – at undgå forringelser for dem, der har mindst ved siden af.

Her vil jeg godt spørge arbejdsministeren: Mener arbejdsministeren, at man lever op til det løfte, når man forringer mulighederne for, at personer i det, der svarer til 200 timer, kan arbejde ved siden af deres efterløn, når man nu kun kan gøre det mod modregning, mens man kunne gøre det uden modregning før? For det andet er der det, at man får en ganske betydelig kontingentstigning. Og for det tredje kan man kun være 5 år på efterløn.

Må man ikke sige, at man på denne måde har ramt nogle af dem, der har mindst behov for det?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

I forhold til den efterlønsordning, der bliver gældende for dem, der fylder 60 år efter den 1. juli 1999, vil der i den nye ordning være bedre muligheder for at trække sig gradvis tilbage, bedre mulighed for at være beskæftiget på arbejdsmarkedet, samtidig med at man er på efterløn.

Vi har i de senere år modtaget ret så mange henvendelser om, at de 200 timer er for beskedent, og der bliver nu åbnet mulighed for, at man kan arbejde, havde jeg nær sagt, så meget man vil, idet vi laver et system, hvor modregningsproceduren vil minde om det, der gælder for supplerende dagpenge i dag.

Når man betragter efterlønnen som en helhed, så mener jeg, at der er dækning for den annonce, som hr. Aage Frandsen henviser til. Vi har foretaget en modernisering af efterlønsordningen, en fremtidssikring af efterlønsordningen. Der er forandringer, ja, nuvel, men der er en fortsat mulighed for at benytte efterlønsordningen som 60-årig. Ønsker man at trække sig tilbage på efterløn, ja, så er der indbygget økonomiske incitamenter, der vil tilskynde arbejdsstyrken til at overveje det endnu engang.

Et af målene for regeringen har været, at vi kunne hæve den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder, således at vi på den måde kan kom-

pensere for, at vi har meget små årgange af unge på vej ind på arbejdsmarkedet.

Aage Frandsen (SF):

Ministeren svarer på noget andet end det, jeg spørger om. Er det ikke sådan, at nogle af dem, der har mindst ved siden af, er nogle af dem, der gerne vil arbejde, skal vi sige bare 100 timer om året, og er det ikke sådan, at man forringer deres vilkår ved det, man foreslår?

Er det ikke også sådan, at nogle af dem, der har mindst ved siden af, under alle omstændigheder får en kontingentforhøjelse? Og er det ikke også sådan, at nogle af dem, der har mindst ved siden af, under alle omstændigheder kun har 5 år på efterløn og derefter går over på folkepension?

Og er det ikke sådan, at samtidig med, at ministeren synes, at ministeren har gjort det så godt for nogle, så har ministeren gjort det ringere for dem, der har mindst ved siden af?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg anser det ikke for en forringelse af de danske velfærdsordninger, at vi har nedsat folkepensionsalderen fra 67 til 65 år for dem, der er født efter den 1. juli 1939.

Med hensyn til kontingentforhøjelsen, som gennemføres som et ensartet bidrag for alle, uanset om man er beskæftiget på et område eller i en branche, hvor man kunne forestille sig, eller hvor man kan konstatere, at brugen af den nuværende efterlønsordning er større end i andre brancher, og der dermed er et solidarisk element i det, er det rigtigt, at der er kontingentforhøjelse for alle, der vælger at kunne benytte sig af den kommende efterlønsordning, ja.

Ole Sohn (SF):

Regeringen har fået et ønske fra folk om at kunne arbejde mere end 200 timer, og derfor har man så lavet en modregningsmulighed, men er det ikke korrekt, at man kunne have foretaget den modregning ved at lade folk kunne arbejde uden modregning i op til de 200 timer, så de, der ønsker at arbejde få timer, ikke vil få en forringelse, som de gør med den nuværende ordning, mens der alligevel fortsat kunne arbejdes mere, mod at der foretages modregning efter de 200 timer?

Så ville man jo have løst det problem. Folk kunne få lov at arbejde lige så meget, de har lyst til, og samtidig kunne man have bibeholdt et socialt sikkerhedsnet under dem, som har

haft den laveste indkomst, og som ønsker at arbejde få timer.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Når man ønsker at sammenlægge den nuværende efterlønsordning med delefterlønsordningen og på den måde indbygge maksimal fleksibilitet i en ny enstrengt ordning, er der ganske enkelt ikke noget behov for en 200-timers-regel. Det vil simpelt hen ikke passe ind i det nye system.

Jeg føler i øvrigt anledning til at bemærke, at det er ganske få mennesker, 14 pct. af dem, der har muligheden for det, der anvender muligheden for at arbejde inden for en ramme på 200 timer, og heraf er det rundt regnet hver fjerde, der anvender de 200 timer fuldt ud.

Hermed sluttede spørgsmålet.

B. Spørgetiden

Spm. nr. S 638

1) Til statsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil den danske regering i NATO bakke op bag Tysklands soleklare ret til at stille forslag om ændringer i NATO's atomstrategi, også i tilfælde hvor det ikke passer USA, og vil den danske regering aktivt støtte det tyske forslag om, at NATO skal afstå fra førstegangsbrug af atomvåben?«

Formanden:

Jeg ser ikke, at statsministeren er til stede. (Ophold). Statsministeren er til stede. Ønsker hr. Keld Albrechtsen at motivere sit spørgsmål?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne byde velkommen til statsministeren og sige, at baggrunden for, at jeg stiller det her spørgsmål, er naturligvis, at der nu igen har vist sig en mulighed for at komme videre med en sag, som jo lå Socialdemokratiet uhyre meget på sinde i 1980'erne, nemlig at få etableret et forbud mod førstegangsbrug af atomvåben.

Hvis man skal tro de referater, der har været i pressen indtil nu, har den danske regering handlet noget trægt i den her sag og måske ikke helt levet op til de muligheder, der var, og derfor håber jeg at få en positiv melding fra statsministeren på mit spørgsmål.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Må jeg sige, at Danmark selvsagt ikke anfægter Tysklands eller noget andet NATO-lands ret til at stille forslag om ændringer af NATO's strategiske koncept, herunder de nukleare afsnit i konceptet.

Den tyske regering har mig bekendt ikke foreslået ændringer i de nukleare afsnit i NATO's strategiske koncept, herunder spørgsmålet om førstegangsoptionen. Det budskab, som vi har modtaget fra den ny regering, har været et budskab om kontinuitet i sikkerheds- og forsvarspolitikken.

Så har jeg fået oplyst, kan jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, og her må jeg tage et lille forbehold, at man fra tysk udenrigsministerside har udtrykt et kort ønske om en drøftelse af »no first use«, eller på dansk: ikke første brug af nukleare våben, men uden at fremlægge konkrete forslag. Tilsvarende er det også fra tysk side blevet understreget, at man selvfølgelig vil respektere NATO's konsensusprincip.

Det var ikke et forslag, som faldt i frugtbar jord. Det er en generel holdning også hos den danske regering, at det strategiske koncept håndteringsmæssigt først er i en indledende fase, og det budskab, som den danske regering har, er uændret: Vi finder ikke, at det er hensigtsmæssigt at ændre de kernevåbenrelaterede dele af det gældende strategiske koncept.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om det ikke er korrekt refereret, som der står i Jyllands-Posten i dag, at den tyske udenrigsminister, Joschka Fischer, rejste spørgsmålet om et forbud mod førstegangsbrug af atomvåben på NATO-udenrigsministermødet i går. Ministeren gav lidt indtryk af, at Tyskland måske i virkeligheden ikke rigtig havde stillet et sådant forslag, men ifølge avisreferatet blev forslaget faktisk lagt på bordet.

Så vil jeg godt spørge statsministeren, om han ikke er enig i, at anvendelse af atomvåben i sig selv under alle forhold er en forbrydelse mod menneskeheden. Jeg håber, statsministeren er opmærksom på, at der ved den internationale domstol er afsagt en dom, der faktisk gør det folkeretsstridigt at anvende atomvåben og i ganske særlig grad naturligvis som den første part i en konflikt at benytte sig af atomvåben.

Er statsministeren ikke enig i, at det må være en elementær ting for enhver demokratisk rege-

ring at sikre et forbud mod førstegangsb brug af atomvåben?

Villy Søvndal (SF):

Det, der er interessant, synes jeg også, er at fastholde statsministeren på Socialdemokratiets baggrund i denne diskussion.

Det er sådan, at Folketinget i 1984 stemte om en dagsorden lige præcis om det her spørgsmål. På det tidspunkt var Socialdemokratiet enig i, at det var rimeligt at afstå fra førstegangsb brug. Nu er vi altså tilbage i 1984 under den kolde krig, hvor også den nukleare trussel var langt mere dominerende og langt mere tilstedeværende, end den er i dag.

Her vil jeg godt spørge til regeringens position. Finder den danske regering ikke, at det giver anledning til også fra dansk side at understøtte det tyske initiativ, uanset hvor langt man så er kommet beslutningsmæssigt? Vil Danmark ikke med statsministerens ord stille sig på den side af klassekampen, hvor man er med til at afskaffe atomvåben, fordi de er så djævelske, fordi de er så udryddende, fordi de er så ondskabsfulde?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det første spørgsmål, om man fra tysk side har rejst spørgsmålet om et forbud, var jeg inde på i mit første svar til hr. Keld Albrechtsen. Man ytrede fra tysk side et kortfattet ønske om en drøftelse, men understregede i øvrigt konsensusprincippet. Jeg kan altså efter det, der foreligger oplyst for mig, bekræfte, at man fra tysk side har rejst spørgsmålet. Det var det, jeg blev spurgt om.

Til det andet spørgsmål vil jeg sige, at jeg føler, vi er ovre i en meget stor og meget omfattende drøftelse om atomstrategien, som ligger ud over det spørgsmål, der er stillet til mig i dag. Udenrigsministeren, forsvarsministeren og jeg selv deltager gerne i den type diskussioner, men jeg føler, vi er ude over spørgsmålet i dag, og har derfor ikke nogen kommentarer lige nu.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at jeg er lidt overrasket over, at statsministeren ikke er i stand til uden videre at besvare et så enkelt spørgsmål, som jeg stillede, nemlig om statsministeren ikke er enig i, at brug af atomvåben er en forbrydelse mod menneskeheden. Men det er statsministeren åbenbart i tvivl om.

Så vil jeg godt spørge, hvad det er, der har fået Socialdemokratiet til nu at gå på retræte i en sag, som partiet brændte så varmt for. Jeg husker også begivenhederne i 1984, som hr. Villy Søvndal henviste til, da man vedtog den berømte 3. maj-dagsorden, men det var dengang, Lasse Budtz og Anker Jørgensen havde indflydelse på Socialdemokratiets sikkerhedspolitik. Det har de åbenbart ikke mere, men jeg vil godt spørge statsministeren, hvad det er, der har fået Socialdemokratiet til at opgive kampen mod atomoprustningen.

Villy Søvndal (SF):

Jeg forstod, at statsministeren ikke ønskede at bevæge sig længere ind i en stor debat om atomstrategi. Det synes jeg også er fair nok her under dette spørgsmål, men jeg vil godt spørge om følgende:

Statsministeren kan formentlig huske, at Socialdemokratiet varmt var med på de dagsordensforslag, varmt støttede dem, varmt tilkendegav, at det var vigtigt, at små lande var med til at lave trin, der var med til at skabe en bedre atmosfære under den kolde krig.

Nu er den kolde krig slut. Truslen om en atomkrig er længere væk i dag, end den var under den kolde krig, og netop i det lys er det altså svært at forstå, hvad der får Socialdemokratiet til at lave et herresving, om man så må sige, på 180 grader i forhold til politikken i 1980'erne og også i en situation, hvor vi har allierede – den tyske udenrigsminister og ikke en hvem som helst – der vil arbejde på samme side.

Derfor vil jeg godt spørge statsministeren igen: Er det her ikke et af disse tilfælde, hvor statsministeren er kommet til at stille sig på den forkerte side af klassekampen?

Frank Dahlgaard (KF):

Statsministeren er blevet spurgt, om han ikke mener, at anvendelse af atomvåben er en forbrydelse mod menneskeheden. Her kunne man så spørge, om ikke anvendelse af en hvilken som helst type våben – maskinpistoler, håndgranater og konventionelle bomber – er en forbrydelse mod menneskeheden.

Mener statsministeren ikke også, at der er noget, der nogle gange er vigtigere end bare fred? Det er frihed, og det er menneskerettigheder, og det kan da være værd at kæmpe for, og nogle gange kan det være nødvendigt at have store våben.

Mener statsministeren ikke, at en måske vigtig forklaring – vi ved det jo ikke – på den historiske udvikling i efterkrigstiden har været, at vi havde ikke så mange på NATO-side og dansk side dér med konventionelle våben og kampvogne, men vi havde en atomparaply i ryggen hos vores vestlige allierede, og derfor bevarede vi vores frihed og vores menneskerettigheder.

Mener statsministeren ikke, at det er nok så vigtigt som at besvare spørgsmål fra folk, der tidligere bakkede op bag landets fjender og hylkede østeuropæiske diktaturer?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Jeg ved godt, at det er tæt op mod jul, men alligevel. Pludselig befinder jeg mig midt i en fuldstændig eksistentiel, fantastisk politisk diskussion om, hvorvidt fred og frihed står over for atomvåben, og hvad gør vi, og hvad er vigtigst?

Rolig, rolig! Må jeg ikke have lov stiltfærdigt at oplyse nogle enkle kendsgerninger. Vi er ikke længere i 1970'erne, vi er ikke længere i 1980'erne, vi er ved udgangen af 1990'erne, og der er sket følgende: Mere end 90 pct. af NATO's landbaserede atomvåben i Europa er blevet fjernet siden 1990. Yderligere konkrete fremskridt kan nås ved at sikre en efterlevelse af traktaterne om ikkespredning og forbud mod atomprøvesprængninger. Endvidere må Rusland ratificere START II, og der må herefter iværksættes forhandlinger om START III-aftalen. Det er ad den vej, det går vi alle ind for, og det er regeringen tilhænger af, at vi kan fremme en fjernelse af atomvåben fra denne klode.

Og så har jeg ikke flere kommentarer.

Keld Albrechtsen (EL):

Statsministeren nævner nu en række nedrustningskrav, som er udmærkede, og som man stiller til alle mulige andre, men her har vi et nedrustningsforslag, som er stillet af Tyskland, og som retter sig mod os selv, nemlig dem, der har ansvaret for NATO's atomstrategi. Det er nu altså eksemplarisk, hvis man begynder hos sig selv og gør orden i sit eget hus.

Jeg vil godt spørge statsministeren, om den ændring af den socialdemokratiske linje fra 1980'erne til 1990'erne, som statsministeren beskrev, er udtryk for, at vi er gået fra at være det

mest kritiske medlem af NATO, hvilket vi vittelig var i 1980'erne, til nu at være USA's logrende skødehund?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 661

2) Til statsministeren af:

Frank Dahlgaard (KF):

»Vil statsministeren garantere, at Danmark benytter sig af sin ret til at nedlægge veto i EU mod forslag om at indføre flertalsafgørelser i EU på skatteområdet og/eller det sociale område?«

Skriftlig begrundelse

Den tyske finansminister og forbundskansler ønsker ifølge dagspressen at harmonisere skatterne i EU-landene. Det skal ske ved at indføre flertalsafgørelser i EU på skatteområdet.

Ifølge den europæiske dagspresse vil Tyskland ved den næste regeringskonference om institutionelle reformer, der begynder næste år, forlange, at der fremover skal kunne gennemføres skatteharmoniseringer i EU-området ved flertalsbeslutninger i EU. Briterne har meldt klart ud, at de vil nedlægge veto mod et sådant forslag om flertalsbeslutninger på skatteområdet i EU. Spørgsmålet er nu, om den danske regering også kan melde klart ud, at Danmark vil støtte briterne i en klar afvisning af de tyske planer og forslag på dette område.

Frank Dahlgaard (KF):

Den tyske finansminister og også den nye tyske rigskansler har været fremme med et ønske om, at der nu skal ske en harmonisering af skatterne i EU, og at det skal ske ved, at man nu skal ændre beslutningssystemet i EU, sådan at beslutninger om skatterne fremover skal tages ved flertalsafgørelser i EU.

Fra britisk side har man rimelig klart meldt ud, at det vil man nedlægge veto mod, og spørgsmålet er nu, om det også er regeringens hensigt at tage afstand fra det og slutte op om briterne, eller om det er det tyske ønske om harmonisering og flertalsafgørelser på det område, som er regeringens politik.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg tror, vi kan sige i dag, at diskussionen mellem Tyskland og England har fundet et mere konstruktivt leje. Jeg har lagt mærke til, at den tyske finansminister, Oskar Lafontaine, nu understreger, at han vil bruge ordet koordination i stedet for ordet harmonisering. Jeg synes, det er en vigtig oplysning for at komme op helt til den aktuelle situation til oplysning for spørgeren.

Derudover bekræfter det vel, at der er mange synspunkter på, hvordan EU-samarbejdet skal tilrettelægges. Danmark er f.eks. positiv over for flertalsafgørelser på miljøområdet, naturligvis med mulighed for at opretholde de nationale standarder, og vi har samtidig understreget, at der ikke må ændres ved den kendsgerning, at den generelle finans- og fordelingspolitik fortsat er national kompetence.

Frank Dahlgaard (KF):

Koordination af skatterne i stedet for harmonisering. Jo, men spørgsmålet er, hvor den danske regering står, og hvad der er politikken i den situation, der er ved at udvikle sig.

Hvis det allerede næste år kommer dertil f.eks. i forbindelse med regeringsforhandlinger, at der kommer et forslag om, at der nu skal være flertalsafgørelser på dette område for at koordinere skatterne, vil den danske regering så støtte det, eller vil man tage afstand fra det og sige, at udformning af skatterne er et nationalt anliggende?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan sige, at spørgsmålet om afstemningsregler på skatteområdet og på det, man kalder det sociale område, men som jo rettelig er det arbejdsmarkedsmæssige område, under alle omstændigheder vil kræve en traktatændring som resultat af en forberedende regeringskonference. Sådan noget ser jeg ikke for mig som værende særlig sandsynligt – i hvert fald ikke, som jeg kan se det lige nu.

Når der i EU i øvrigt gælder enstemmighed, og når det gælder på visse områder, er det jo ikke alene udtryk for en dansk holdning, men et udtryk for, at landene er af den opfattelse, at her skal man bevæge sig med betydelig forsigtighed. Det gælder også skatte- og finansområdet, hvor et flertal af lande til dato har udvist den holdning, som jeg her har givet udtryk for.

Lad mig tilføje, at vi fra dansk side deler ønsket om at begrænse unfair skattekonkurrence, altså skattesubsidier for at give en konkurren-

cefordel. Vi deler ønsket om at begrænse unfair skattekonkurrence og dermed ønsket om at sikre en effektiv rentebeskatning. Danmark har deltaget og vil fortsat deltage aktivt i arbejdet på at skabe en tættere koordination – med streg under – i disse spørgsmål.

Frank Dahlgaard (KF):

Tak for svarene. Jeg synes ikke, de er fyldestgørende. Er det sådan, at man, hvis situationen opstår, vil acceptere, at nu skal der efter traktatændringer være flertalsafgørelser også på skatteområdet? Eller vil man sige: Vi kan koordinere det, vi taler sammen, vi kan afstemme politikken, det er hensigtsmæssigt, det sker allerede, men vi vil selv nationalt bestemme til sidst, vi vil ikke afgive det til en flertalsafgørelse i EU-systemet?

Hvor står den danske regering, og hvad er den danske regerings politik dér, hvis det kommer dertil?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har statsministeren jo i særdeleshed dårlige erfaringer med at afgive løfter eller komme med klare tilkendegivelser, og det kan være en af grundene til, at det er ufatteligt svært for os at få statsministeren til at komme med nogen som helst klare meldinger om, hvad regeringen egentlig arbejder for på EU-området.

Der kommer en række tilkendegivelser som f.eks., at man siger, man vil bevæge sig med betydelig forsigtighed. Man siger, at når det drejer sig om miljø, som slet ikke er omfattet af det spørgsmål, der er stillet her, vil man have flertalsafgørelser, og understreger det, og at man på det generelle finans- og fordelingsmæssige område ikke vil have flertalsafgørelser. Men det er jo heller ikke det, der er spurgt om.

Der er spurgt meget konkret til to typer af politikområder, nemlig skatteområdet og det sociale område, som statsministeren så formulerer som arbejdsmarkedspolitik. Ikke engang på de områder kan vi få et klart svar fra statsministeren om, hvorvidt det er regeringens politik at modarbejde de forslag, der ligger på bordet, om at indføre flertalsafgørelser på de områder.

Vi kan få et synspunkt om, at det ikke umiddelbart ser ud til, at der er en traktatændring på vej. Hvorfor kan statsministeren ikke formulere sig bare med en anelse klarhed, så vi præcis ved, hvor vi har regeringen på det her punkt?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg hørte, at det mere var sådan en personlig vurdering end et spørgsmål. Det kan jeg ikke kommentere på, men jeg kan forholde mig til det konkrete spørgsmål, det har jeg svaret på lige før.

I den nuværende traktat er det ikke muligt at have flertalsafgørelser om skattespørgsmål, som spørgeren var inde på, og det har jeg præciseret i mit svar.

Regeringen har ingen planer om at foreslå nye regeringskonferencer, der i deres indhold skulle have forslag om ændringer af enstemmighedsreglerne, når det gælder de spørgsmål, der her bliver rejst.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm nr. S 639

3) Til arbejdsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Har regeringen ved udformningen af de nye regler om efterløn skabt sikkerhed for, at Danmark ikke i en kommende retssag ved EF-Domstolen kan blive dømt for overtrædelse af EU-traktaten?«

Skriftlig begrundelse

Det er nærliggende at få den tanke, at ændringen af efterlønnsordningen er et forsøg på at tilpasse de danske regler med henblik på at undgå en truende retssag ved EF-Domstolen. Den danske regering modtog i denne forbindelse et brev fra Kommissionen den 28. september 1998. I brevet fra generaldirektør Allan Larsson henvises der til EU-traktatens artikel 48 og forordning 1612/68.

Ifølge B.T. den 2. december 1998 er der imidlertid fortsat juridisk tvivl, om de nye ændrede regler vil kunne holde ved en sag i EF-Domstolen.

Keld Albrechtsen (EL):

Baggrunden for spørgsmålet er naturligvis det forhold, at der opstod den mistanke, at det forslag om en ændring af efterlønnen, som regeringen har fremsat i forbindelse med finansloven, i virkeligheden er forårsaget af trusler fra EU-Kommissionen, og det aspekt i sagen håber jeg at ministeren også vil uddybe.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Efterlønnsreformen, der nu er aftalt som del af finansloven, ændrer ikke de dele af efterlønnsordningen, som Kommissionens tjenestegrene for øjeblikket undersøger i forhold til EU-retten. Det har ikke været formålet med efterlønnsreformen at tilpasse de danske regler i EU-retten.

Jeg vil gerne slå fast, at Kommissionens henvendelse fra den 23. september 1998 ikke er en såkaldt åbningsskrivelse, men blot en anmodning til regeringen om at redegøre for den danske regerings opfattelse af efterlønnsordningens forenelighed med EU-retten, idet Kommissionen har modtaget en række klager. Der er således ikke tale om, at Kommissionen ved sin henvendelse har tilkendegivet, at den vil anlægge en retssag mod Danmark ved EF-Domstolen.

Regeringens forarbejde forud for efterlønnsreformen påbegyndtes med fremlæggelsen af regeringsgrundlaget den 23. marts, hvoraf det fremgår, at regeringen vil tilstræbe en forhøjelse af den frivillige tilbagetrækningsalder fra arbejdsmarkedet, ligesom vi gerne ville indbygge mere fleksibilitet i efterlønnsordningen.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil sige tak for svaret.

Som ministeren fremstiller det, ligger der altså stadig væk et udestående problem mellem Danmark og EU-Kommissionen, og jeg vil godt spørge, om det er korrekt opfattet af mig, at det udestående problem først og fremmest drejer sig om lønmodtagere og arbejdere fra andre lande, og at EU-Kommissionen ønsker, at de også skal have rettigheder i forhold til det danske system, altså at det skal virke over grænserne.

Hvis det er tilfældet, vil jeg gerne spørge, hvad den danske regering har gjort for at sikre sig, at det danske system ikke bliver underkendt ved EF-Domstolen.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu er det brev, der er kommet fra EU-Kommissionen, jo ikke sådan fra en hr. hvem som helst. Det er faktisk ganske normal procedure, at sådan et brev afsendes til at opklare nogle faktuelle ting, før Kommissionen vurderer, om man skal gå til EF-Domstolen, altså lave en egentlig åbningsskrivelse over for Danmark. Det er jo proceduren i det, og derfor er det jo selvfølgelig noget, man fra den danske regerings side bør tage dybt alvorligt med det EU-system, som vi har.

Derfor handler mit spørgsmål til arbejdsministeren om besvarelsen af den henvendelse fra Kommissionen af 23. september, som regeringen øjensynlig har arbejdet med nu i altså snart 3 måneder. Mit spørgsmål er: Er regeringen færdig med den redegørelse til Kommissionen, som ministeren sagde i en TV 2-udsendelse her i sidste uge at regeringen arbejdede med? Hvornår regner regeringen med at besvare Kommissionens henvendelse fra den 23. september, og i det øjeblik besvarelsen afgår til Kommissionen, vil ministeren da tage initiativ til, at den samme redegørelse tilsendes Folketinget?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil gentage, at den efterlønsreform, der nu er aftalt i forbindelse med finansloven, ikke ændrer de dele af efterlønsordningen, som Kommissionens tjenestegrene undersøger i forhold til EU-retten. Så derfor har vi ikke foretaget os noget særskilt under de forhandlinger, der har været mellem forligspartierne om efterløns-spørgsmål.

Med hensyn til besvarelsen af forespørgslen fra Kommissionens tjenestegrene kan jeg sige, at jeg forventer, at vi inden årets udgang har foretaget en besvarelse, og jeg vil naturligvis i den sammenhæng overholde de normale procedurer i forhold til information af Folketinget.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil da gerne spørge ministeren, hvad normal procedure betyder konkret i denne sag. Det kan vi også vende tilbage til i forbindelse med det næste spørgsmål.

Jeg synes ikke rigtig, ministeren besvarede spørgsmålet om, hvad det er, som er kernen i det problem, der skiller den danske regering og EU-Kommissionen. Jeg har forstået det sådan, at det er et krav om, at udenlandske lønmodtagere skal kunne få rettigheder i forbindelse med den danske efterlønsordning. Er det korrekt?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først tak for svaret, naturligvis på høflig vis.

Men normal procedure er jo lidt forskellig fra sag til sag, og det, som ministeren har sagt omkring den her forespørgsel fra Kommissionen, er jo – det er det, der er sagt til medierne – at der jo kommer i massevis af sådanne henvend-

elser, og at det er rent administrativt, at man får sådan en henvendelse. Så bikser man lidt på et svar og sender det af sted til Kommissionen.

Hvis det er massevis af henvendelser, man får, så involverer det i hvert fald ikke Folketinget, for jeg ser ikke de her massevis af henvendelser og regeringsbesvarelser. Og hvis det er normal procedure, der betyder, at vi ikke bliver orienteret om besvarelsen, så vil jeg gerne bede ministeren her i dag give en positiv bekræftelse på, at regeringen i den her sag – fordi der er opmærksomhed omkring den – naturligvis vil oversende regeringens besvarelse af henvendelsen til Folketinget.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg opfatter normal procedure på den måde, at hvis Kommissionen tager det skridt at fremsende en åbningsskrivelse til Danmark, så vil Europaudvalget naturligvis blive informeret.

Jeg mener, at det administrative stadium, sagen befinder sig på, hvor man har bedt om oplysninger om, hvordan efterlønsordningen spiller sammen med EU-retten, meget vel kan afstedkomme, at vi ikke hører mere til den pågældende sag, men garantere for det kan jeg naturligvis ikke. Kommer der en åbningsskrivelse, så vil jeg naturligvis informere Europaudvalget. Og jeg kan bekræfte hr. Keld Albrechtsen i, at det er hovedkernen i problemet.

Keld Albrechtsen (EL):

Tak for det sidste svar.

Forstod jeg ministeren ret, at han i virkeligheden ikke vil sende det danske svar eller et notat om det danske svar til Folketingets Europaudvalg, fordi han først vil orientere Folketinget, hvis der kommer en såkaldt åbningsskrivelse, og det er jo på et senere tidspunkt?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Nej, jeg sagde, jeg kan garantere, at hvis den her sag resulterer i, at der kommer en åbningsskrivelse fra Kommissionen, vil der naturligvis ske en behørig information i forhold til Europaudvalget. Jeg er også indstillet på at sende et notat til Europaudvalget om substansen i det danske svar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 640

4) Til arbejdsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor regeringen ikke efter modtagelsen af Kommissionens advarselsbrev i september 1998 gav Folketingets Europaudvalg en orientering om, at EU forbereder en sag mod den danske efterlønsordning?«

Skriftlig begrundelse

Kommissionen sendte den 25 september 1998 et brev til den danske regering, hvori Kommissionen kræver en redegørelse inden for 2 måneder om en række spørgsmål vedrørende den danske efterlønsordning og EU-traktaten. Det betyder, at Kommissionen forbereder en retssag ved EF-Domstolen. Ifølge BT den 2. december 1998 har ministeren måttet anmode Kommissionen om en udsættelse af det danske svar. Sagen voldt åbenbart den danske regering betydelige vanskeligheder, og man kan jo ikke undgå den mistanke, at finanslovsaftalens ændring af efterlønnen er et forsøg på at tilpasse de danske regler til Kommissionens krav.

Ganske vist er det ikke regeringens pligt at orientere Europaudvalget om alle trusselsbreve fra Kommissionen, hvilket ministeren også i BT gør opmærksom på. Men det er regeringens pligt at orientere om væsentlige sager, og et EU-angreb på efterlønnen må uægtelig betegnes som en overordentlig væsentlig sag. Derfor må det betegnes som en fejl, at regeringen ikke har orienteret udvalget. Det bestyrker indtrykket af, at regeringen i denne sag har store vanskeligheder, som man har søgt at holde skjult.

Ministeren betegner i Politiken den 2. december 1998 Junibevægelsens kritik som »fladpandet«. Dermed bevæger ministeren sig ned på et uacceptabelt lavt debatniveau. For det er jo nok muligt, som ministeren hævder, at regeringen under alle omstændigheder havde tænkt sig at ændre efterlønnen (trods alle løfter om det modsatte), men dette udelukker jo ikke, at regeringen ved den konkrete udformning af sit forslag har taget hensyn til Kommissionens skrivelse af 25. september 1998.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu bedrer forholdene sig jo lidt med det aller sidste svar, ministeren kom med, men ikke

desto mindre står jo tilbage, hvorfor Europaudvalget ikke allerede i september – jeg tror, det var 25. september, man modtog brev fra Kommissionen – fik en orientering.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg skal ud over at henvise til svaret på det foregående spørgsmål sige, at regeringen endnu ikke har underrettet Folketingets Europaudvalg, fordi det endnu er alt for tidligt at sige, om Kommissionen overhovedet vil anlægge en traktatkrænkelssesag mod Danmark.

Jeg vil gerne gentage, at i overensstemmelse med sædvanlig praksis bliver Europaudvalget orienteret i forbindelse med afsendelsen af svaret på en eventuel åbningsskrivelse.

Danmark er i færd med at svare på Kommissionens forespørgsel, og vi har bedt om udsættelse af svarfristen, fordi det er et overordentlig kompliceret spørgsmål, der er rejst. Og som jeg nævnte under det foregående spørgsmål, vil jeg gerne sende et notat til Europaudvalget, når vi er færdige med at afgive besvarelsen til Kommissionen.

Keld Albrechtsen (EL):

Endnu en gang tak for løftet om et notat.

Jeg bliver nødt til at spørge ministeren, om ikke ministeren er enig i, at reglerne for samspillet mellem regeringen og Folketingets Europaudvalg altså er, at hvis det er væsentlige sager, skal der orienteres. Som jeg har opfattet reglerne, omfatter det også sager, der ligger på et tidligere stadium end åbningsskrivelser, hvis de altså er væsentlige.

Og jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke er enig i, at sådan et spørgsmål som det her, hvor EU direkte truer hele efterlønsordningen, må siges at være overordentlig væsentligt, og at det derfor efter de regler, vi har om orientering af Folketingets Europaudvalg, faktisk er noget, regeringen skal orientere Europaudvalget om, så snart sagen opstår?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det ligger i de beretninger, som er vedtaget, og som er en aftale mellem regeringen og Folketingets Europaudvalg, at regeringen skal orientere Folketingets Europaudvalg, når der er væsentlige spørgsmål. Det, der så er afgørende for, om regeringen skal orientere Europaudvalget i denne her sag, er, om regeringen opfatter denne her sag som væsentlig.

Hvis regeringen opfatter denne sag som væsentlig, så mener jeg, at regeringen har en pligt til at orientere Folketingets Europaudvalg. Og hvis man vælger ikke at gøre det, er det, fordi man ikke opfatter sagen som væsentlig. Det er i første omgang regeringens ansvar at vurdere og dernæst selvfølgelig et folketingsflertal, der kan vurdere efterfølgende, om regeringen har skønnet rigtigt.

Mit spørgsmål er: Når regeringen giver udtryk for, at man skal have forlænget en svarfrist i forhold til Kommissionen, fordi man har at gøre med meget kompliceret stof, så står man altså også i en situation, hvor man ved, man skal vægte sine ord på en guldvægt, i forhold til om man efterfølgende står ved en domstolsbehandling ved EF-Domstolen, synes regeringen så ikke på den baggrund og med den offentlige debat, der har været om det her spørgsmål, at denne sag må anses for at være væsentlig og dermed også omfattet af de regler, der er, om, at regeringen skal orientere Folketingets Europaudvalg? Og vil regeringen så ikke på den baggrund tilsende udvalget sin besvarelse til Kommissionen i sin fulde ordlyd og ikke kun i et revideret notat?

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg vil indledningsvis slå fast, at ting godt kan være stærkt komplicerede uden nødvendigvis at være væsentlige.

Jeg opfatter ikke den forespørgsel, der er rettet fra Kommissionen, som forespørgslen nu er formuleret, som nogen trussel, men som en forespørgsel, der giver udtryk for med et forbehold indledningsvis, at med det kendskab, Kommissionen for nærværende har til ordningen, mener de, at der er en række problemstillinger, som de gerne vil have regeringens bemærkninger til, og de bemærkninger er under udarbejdelse.

Og jeg vil i øvrigt henholde mig informationsmæssigt til det, jeg lige har givet tilsagn om: at der bliver tilsendt et notat til Europaudvalget, når vi har udarbejdet svaret på forespørgslen.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu kan kun eftertiden vise, hvor væsentlig denne her sag i virkeligheden kommer til at være. Det afhænger jo af, om der bliver en retssag ved EF-Domstolen.

Men er det ikke korrekt, at en lang række juridiske udsagn i dagspressen tyder på, at eks-

perter – i hvert fald uden for regeringens kreds – betragter sagen som meget, meget alvorlig for Danmark, og at vi altså står med et problem i forhold til EU-retten? Og hvis det er korrekt, er det så ikke noget, der peger på, at så er det en meget væsentlig sag, fordi den kan komme til at volde Danmark betydelige problemer?

Jeg støtter naturligvis helhjertet ministerens arbejde for at undgå en retssag og – hvis den skulle komme – så i givet fald at vente. Vi er ikke ude efter at give ministeren næser i denne sag, men jeg håber alligevel, at den vil give ministeren stof til eftertanke med hensyn til, hvordan man orienterer Folketingets Europaudvalg.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Først tak for svaret.

Vi har altså at gøre med konkrete klager, der er indgået til Europa-Kommissionen, og som Europa-Kommissionen så behandler. Kommissionens skrivelse af den 23. september, som vi jo også er i besiddelse af, er meget klar, når man får jurister til at se på den – i sin bedømmelse af, at Danmark har et problem.

På den baggrund og når man samtidig tænker på, at der også er mange jurister uden for dette hus, som faktisk siger, at der er et problem, må sagen anses for at være væsentlig for Danmark. Det er væsentligt, om vi kommer til at lade efterlønsordningen omfatte personer, som bor uden for Kongeriget.

Derfor vil jeg spørge ministeren: Punkt 1: Hvad er afgørende for, at regeringen anser denne sag for væsentlig? Hvor langt skal den være fremskredet? Hvor mange jurister, som har lidt forstand på de her ting, skal gå på banen og sige, at der er et problem, for at ministeren vil anse det for at være væsentligt?

Punkt 2: Vi har jo indkaldt arbejdsministeren til et samråd i Europaudvalget for at diskutere sagen til bunds, og ministeren kunne sagtens i forbindelse med det samråd – og har i øvrigt fået et spørgsmål om det – oversende den redegørelse, som han afsender til Kommissionen. Ministeren har jo forskellige redskaber; han kan oversende den fortroligt, hvis han mener, det skader Danmarks position at oversende den i offentligt tilgængelig form, og så sende et notat ved siden af, som er offentligt tilgængeligt.

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Jeg har noteret mig, at der er forskellige jurister, der har udtalt sig på baggrund af Kommissionens henvendelse til regeringen, og jeg registre-

rer også, at der er uenighed blandt professorer på området. Det bekræfter jo, at sagen godt kan være kompliceret, som jeg har vurderet det tidligere.

Regeringen er i færd med at undersøge de juridiske aspekter, og jeg vil senere direkte i Europaudvalget få lejlighed til at redegøre for sagens stilling. Jeg har ikke yderligere bemærkninger for nærværende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 660

5) Til miljø- og energiministeren af:
Søren Kolstrup (EL):

»Har Danmark med vedtagelsen af lov nr. 486 af 12. juni 1996 om ændring af lov om elforsyning opfyldt EF-direktivets krav til omfanget af markedsåbning af elområdet?«

Skriftlig begrundelse

Et af de væsentligste politiske emner i den igangværende debat om energireformen er, hvorvidt der skal ske en yderligere åbning af markedet for el – f.eks. gennem sænkning af forbrugsgrænsen på 100 GWh som enkeltkunder skal have for at opnå adgang til selv at købe el uden om det lokale elskab. Denne grænse fremgår af EF-direktivet og blev med vedtagelsen af lov nr. 486 af 12. juni 1996 om ændring af lov om elforsyning indført i Danmark med virkning fra i år. Den samme mulighed fik distributionselskaber med et samlet kundegrundlag på over 100 GWh. Dermed må EU's krav til markedsåbning anses for opfyldt, idet Danmark med vedtagelsen af lov nr. 486 af 12. juni 1996 om ændring af lov om elforsyning gennemførte en markedsåbning omfattende 90 pct., hvilket mere end opfylder eldirektivets krav til markedsåbning.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg har rettet et spørgsmål til miljø- og energiministeren, fordi der jo i øjeblikket pågår en væsentlig energidebat og man just har taget hul på en energireformdebat, der vil ændre spillereglerne for det danske energimarked.

Uden for Christiansborg, men såmænd også her på Christiansborg, har der bredt sig den op-

fattelse, at denne debat skulle være betinget af, at vi mere eller mindre er tvunget til en yderligere markedsåbning i forhold til EU's spilleregler. Det springende punkt er derfor, om denne debat hviler på nogle præcise præmisser.

Uanset om man nu er tryllebundet af EU, eller man har et mere nøgternt forhold til EU, må det vel være i alles interesse at få en præcis klarhed over, hvad EU egentlig siger på det punkt: Er der behov for en yderligere markedsåbning ifølge EU's gældende direktiver og spilleregler?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Jeg kan svare bekræftende på hr. Kolstrups spørgsmål.

Med lov nr. 486, som trådte i kraft den 1. januar i år, har Danmark gennemført en åbning af elmarkedet på ca. 90 pct. Markedsåbningen er gennemført ved, at slutforbrugere med et årsforbrug pr. forbrugssted på mindst 100 GWh og eldistributionsvirksomheder med en årlig afsætning på mindst 100 GWh kan indgå direkte aftaler om køb af elektricitet. Dette mere end opfylder eldirektivets krav til omfanget af markedsåbningen, som indebærer, at der skal ske en åbning på mindst ca. 25 pct. i første fase, ca. 28 pct. i år 2000 og 33 pct. i år 2003.

Derudover indeholder eldirektivet krav til omfanget af markedsåbningen om, at elproducenter skal sikres ret til at forsyne egne faciliteter samt om fornødent datterselskaber via en direkte linje. Denne del af direktivet, som jo unægtelig er en lille del, er endnu ikke implementeret i Danmark.

Jeg kan altså bekræfte, at der ikke er et EU-krav om yderligere markedsåbning ud over den lovgivning, vi allerede har vedtaget i Danmark.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg takker for svaret og finder det væsentligt, at ministeren nu meget klart har sagt, at Danmark – og dér kom de afgørende ord – mere end opfylder EU's direktiv. På den baggrund håber jeg også, at ministeren kan skære ud i pap og bekræfte, at den diskussion, vi nu har i Danmark, altså udelukkende vedrører en strid mellem dem, der er tilhængere af udvikling af den gamle model, og dem, der vil mere marked og mere marked og stadig mere liberalisering.

Jeg synes, det er væsentligt lige at få de sidste forhold bekræftet, altså at energidebatten i Danmark så at sige er en rent national kamp.

Aase D. Madsen (DF):

Det er med hensyn til ministerens svar om datterselskaber og udenlandske elselskaber, der har ret til at sælge strøm til de danske datterselskaber.

Hvis nu den samme ret til at købe billig strøm under 100 GWh, som dette datterselskab har ret til, ikke gives til de danske erhvervsvirksomheder, giver det så ikke en konkurrenceforvridende situation? Bør der ikke i loven indføres en nedre grænse, altså under 100 GWh, så der kommer lige konkurrencevilkår med hensyn til de udenlandske ejede datterselskaber og de danske virksomheder?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg tror, man skal sondre mellem, hvad vi er forpligtet til i henhold til EU's direktiver, og andre ting, og det har jeg svaret på: Der har vi opfyldt vores forpligtelser.

Så til spørgsmålet om internationaliseringen af elmarkedet. Vi er jo eksempelvis interesserede i – og det tror jeg hr. Kolstrup og jeg er fælles om – at udbygge vedvarende energi, ikke mindst på vindområdet, meget betydeligt, og det kræver en stærk mulighed for eludveksling hen over landegrænserne.

På andre områder sker der også en internationalisering i disse år, og her er det jo meget vigtigt, som også fru Aase D. Madsen er inde på, at vi sikrer danske virksomheder ordentlige vilkår i den konkurrence. Derfor diskuterer vi i øjeblikket graden af markedsåbningen. Men med hensyn til vore internationale forpligtelser har vi opfyldt dem.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg bemærkede, at energiministeren brugte begrebet »udveksling af strøm«, og jeg var meget glad for, at energiministeren just anvendte disse ord.

Jeg vil gerne have ministerens bekræftelse på, at begrebet »udveksling« netop hører til i den meget styrede model, og at vi faktisk fortsat har muligheder for at videreudvikle den styrede model i modsætning til den liberalistiske model, hvor man ikke kan tale om en egentlig bevidst styret udveksling, men hvor man handler på kryds og tværs og så at sige går ind i en blind vækst.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Nu er hr. Kolstrup jo ikke med ved forhandlingsbordet, men jeg har lovet hr. Kolstrup, at vi

undervejs vil holde hinanden orienteret om synspunkter og drøftelser, og jeg har lagt vægt på, at alle papirer vedrørende elreformen går til Folketingets Energipolitiske Udvalg og derfor er til rådighed for offentligheden.

Jeg tror, det vil føre for vidt at føre en egentlig forhandling på dette stadium her i Folketingssalen, men jeg vil meget gerne love hr. Kolstrup, at vi får den dialog ham og mig imellem, som jeg har stillet ham i udsigt.

Søren Kolstrup (EL):

Jamen jeg ser da frem til, at jeg kan diskutere det her nærmere med miljø- og energiministeren, og netop holde fast i det udmærkede begreb »udveksling af strøm«.

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil gerne spørge ministeren om noget, for der ligger jo noget andet, der mangler at blive implementeret. Det er de udenlandske selskabers ret til at bygge kraftværker i Danmark efter år 2000. Anser ministeren det for at være et problem, eller bliver det også indarbejdet i den kommende lovgivning?

Jeg kan ikke se, at problemet er så stort, for vi har jo en overkapacitet i øjeblikket på elmarkedet. Men det er vel noget af det, der også skal indarbejdes i den kommende lovgivning?

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Fru Aase D. Madsen har ret i, at der også er andre spørgsmål end markedsåbningen, men det, jeg svarede på, var alene spørgsmålet om markedsåbning.

Vi vil i forbindelse med godkendelse af ny kapacitet i fremtiden tage stilling til at bruge nogle objektive principper, hvad enten vi vælger at bruge direktivets mulighed for en koncessionsmodel, eller vi vælger at bruge direktivets mulighed for en udbudssituation. Der, hvor det kan blive aktuelt, er, når det drejer sig om den store udbygning af vindmøller til havs, hvor vi i høj grad kommer til at diskutere de principper, men det indgår også i vores energireformforhandlinger.

Jeg kan sige til fru Aase D. Madsen, at er der noget undervejs, hun er nysgerrig over for, får hun også alle papirerne, og jeg er også altid villig til at tale direkte med hende om problemerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 68:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1996.

Af Finansudvalget.

(Fremsat 2/12 98 i betænkning fra Finansudvalget).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 98: Forslag til lov om forbud mod visse dopingmidler.

Af sundhedsministeren (Carsten Koch).

(Fremsat 25/11 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Holger Graversen (S):

Selv om lægevidenskaben i dag ved langt mere om doping, om midlernes sundhedsskadelige virkninger og på trods af oplysninger herom, er dopingmisbruget desværre et stigende problem, også i Danmark. Et skøn siger, at der er ca. 10.000 misbrugere i Danmark i dag, og de fleste af dem er sårbare unge mennesker.

Den nuværende dopinglov forbyder fire bestemte dopingmidler, og siden denne lov blev vedtaget i 1993, er EPO så kommet til, og man kan ikke udelukke, at der kommer flere i fremtiden. Det er baggrunden for sundhedsministe-

rens fornuftige forslag om for det første at inddrage dette middel EPO under forbudet og for det andet at give ministeren en bemyndigelse til selv at inddrage eventuelle nye stoffer under forbudet.

Vi ved godt, at lovgivning og forbud ikke er nok, heller ikke på dette område. Der skal endnu mere oplysning og holdningspåvirkning til, og den indsats skal målrettes mod de unge, hvor de færdes i fritiden, især i idrætsklubber og motionscentre og lign. Dette arbejde udfører Danmarks Idræts-Forbund og Team Danmark allerede på udmærket vis, og i Danmark er det derfor nok begrænset, hvor stort misbruget er i den åbne idrætsverden. Men det er straks vanskeligere at kontrollere de mere lukkede såkaldte fitness- og bodybuildingcentre, så det må være her, man især skal sætte ekstra ind med oplysning om de bevisligt helbredsmæssige konsekvenser af dopingmisbruget.

Mange unge er desværre lette ofre, idet visse sportsidoler jo danner forbillede for dem. Mange drømmer om selv at komme til at ligne sådanne he-men, og så kan det jo være fristende at tage disse farlige stoffer.

Der har naturligvis været og er fortsat oplysningskampagner. Sundhedsstyrelsen har både selv og i samarbejde med DIF og Team Danmark også i år kørt kampagner. Spørgsmålet er bare, om dette efterhånden er nok, om ikke vi skal have folkeskolens ældste klasser ind i billedet, og spørgsmålet er også, om vi eventuelt skal skærpe en godkendelse af de vilkår, der gælder for fitness- og bodybuildingcentre. Dermed kan vi jo så også i givet fald gå hen og lukke dem, hvis vi kan bevise, at der finder misbrug og salg af disse stoffer sted.

Lovforslaget her har været til høring hos relevante foreninger, og der har faktisk kun været ros med udtalelser som velmotiveret, godt initiativ, særdeles tilfredsstillende m.v. fra dem. Men jeg vil godt nævne, at der var en besvarelse fra overlæge Jens Halkjær Kristensen på Rigshospitalet, som jeg blev opmærksom på ret sent, som antyder, at der også sker et misbrug af insulin, som altså skulle kunne højne sukkerindholdet i blodet og dermed give bedre kondition. Denne overlæge foreslår derfor, at bekendtgørelsen bliver mere rummelig ved f.eks. at definere stofferne i forhold til receptpligt. Det sidste vil jeg derfor gerne høre ministerens svar på.

Vi kan naturligvis anbefale lovforslaget, og jeg skal sige, at De Radikales ordfører desværre